

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

ענין זה מאיר באור נוסף תוך עיון בפסוק מיוחד בפרשת השבוע (ויקרא ז', כ"ט): "דבר אל בני ישראל לאמר המקריב את זבח שלמיו לה' יביא את קרבנו לה' מזבח שלמיו". מה משמעות הפסוק? על מה באה הכפילות ושינוי מיקומה של המילה "לה"?

שחיטת בהמה לאכילת אדם היא דבר שיש בו בעיה. וכי מה יתרון לאדם מן הבהמה המתיר לו להשתמש בה למזונו? מדוע מילוי תאוותו של האדם צריך להיות על חשבון עולם החי?

רוצה האדם לאכול בשר ואינו רוצה לאכול מתוך התנשאות גזענית על הבהמה. על כן מקריב הוא קרבן לה' על פי ציוויו של מקום ומן הקרבן הזה הוא אוכל. אם תופס האדם את החיים כמקור להנאה ולזכויות, וחושב שזכותו כאדם היא לשחוט בהמה ולהנות מבשרה, מעשהו אינו רצוי. אך אם מבין האדם שהחיים הם חובה - אף כי נעימה - ובאנו לעולם למלא שליחותו של מקום, יכול הוא כחלק מן החובה גם לאכול בשר, על פי מצוותו של מקום.

"המקריב זבח שלמיו לה'" - הרוצה ששלמיו יהיו שייכים גם לה', צריך להבין שזה יתכן רק אם "קרבנו לה' מזבח שלמיו", רק אם יבין שה' הוא מקור הכל, ממנו הכל בא ואליו הוא שב, והוא אשר צוה אותנו ושלח אותנו להקריב ולקיים מצות אכילת קדשים. אין זו התנשאות על פני הבהמה כאילו לכך נוצרה, לפרנס את בטננו, אלא שליחות וחובה שהאכילה היא חלק ממנה.

בפרשת השבוע מפורטים דיני הקרבנות, ובכללם קרבן השלמים. הספרא מבאר את עניינם של השלמים (דבורא דנדבא י"ג, פרק ט"ז, א'-ב'): "ואם זבח שלמים קרבנו. ר' יהודה אומר כל המביא שלמים מביא שלום לעולם... דבר אחר שלמים שהכל שלום בהן - הדם והאימורין למזבח, החזה ושוק לכהנים, העור והבשר לבעליו".

שתי דעות מובאות במדרש זה בעניינו של השלמים: האם הם מביאים שלום או שהשלום נמצא בהם". לדעת ר' יהודה, העולם נמצא בפירוד. האדם לחוד, הבהמה לחוד, המזבח לחוד - כל דבר נפרד מחבירו. השלמים באים לאחד את כל הדברים הללו על ידי הקרבן, ומן המקדש מוקרן השלום לכל העולם כולו. הדעה השניה במדרש, רואה את הדברים אחרת. העולם הוא אחדותי - האדם והבהמה, המזבח והבעלים כולם משולבים בשלום ובהרמוניה המתבטאים בקרבן השלמים.

כינויו של קרבן השלמים בתורה הוא "זבח השלמים". בולט הדבר בפסוק הסיכום של הקרבנות (ויקרא ז', ל"ו): "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים". השלמים הם הקרבן היחיד שצורפה לשמו המילה "זבח".

ביטויים מעין אלו מלמדים אותנו על הצורך להקשיב לדקות הלשון וההתבטאות של דברי תורה ודברי חכמים, ולדלות מהם פנינים. צירוף המילים זבח ושלמים הוא דבר מיוחד שכן יש בצירוף זה סתירה פנימית. "זבח" - שחיטה, הרג, מוות. "שלמים" - שלום ושלמות.

דוקא בקרבן השלמים מדגישה התורה כי השלמים אינם באים לבד. פעמים שאנו מחויבים לעבור את המורכבות של "זבח שלמים", ואין דרך להגיע לשלום בלא מלחמה שקדמה לו. המנסה להגיע לשלמים בלא הזבח - גם השלמים לא יעלו בידו. המרחם על אכזרים, ומנסה לנהוג בשלום עם אויבים, סופו שיתאכזר על רחמנים, כך שגם כשצריך שלום - הוא יהיה עסוק בזבח, אך בהקשר הלא נכון. הרוצה לחיות ללא "זבח" - ומגן ביתר שאת על בעלי חיים, פעמים שמביא הדבר לזלזול בבני אדם, וגם "שלמים" אין לו. עלינו לדעת שיש צורך בזבח כדי להגיע לשלמים, וזו דרכו של עולם. אין בכך פסול, כל עוד נעשים הדברים מתוך רצון טוב ולשם שמים.

בימים אלו של מלחמה נגד כוחות הרע עלינו לזכור כי המאבק ברע הוא הדרך לשלום. לא ניתן להגיע לשלום בלא הכרתת הרע מן העולם.

הבנה זו חשובה בכל מישורי החיים. עלינו להפנים שהעולם הוא מקום מילוי חובות, ורק מתוך כך ישנה אפשרות להנות מהזכויות שהעולם מזמן לנו.

אם כך נראה את החיים, נבין טוב יותר משמעות הזבח, לא רק בבית המקדש כי אם גם במלחמות.

"חרב לה' מלאה דם הדשנה מחלב מדם כרים ועתודים מחלב כליות אילים כי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום" (ישעיהו ל"ד, ו'). אך לא זבח מתוך התנשאות וחיפוש הנאות, כי אם מתוך שליחות של ביעור הרע מן העולם, מתוך ההבנה שגדול השלום עד כדי כך שראוי להלחם למענו.

יתן ה' שנוכה לראות מהרה בשלום העולמי.

מתוך שיעור שניתן בתאריך י"ז אדר ב' תשס"ג
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

פינת הילדים

חיינות חיפוש כפרה וברכה

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חזרים כחוננו הכא...

3. מה פירוש המילה מילואים?

2. שני סוגים של אש נקראים תמיד, איזה?

1. מה פירוש הביטוי "מדו-בד"?

"ולזה כורעים במדים, כי טעם מדים אנחנו לך נכנעים אנחנו לעבודתך, וכניעה המכוונת במלת הודה היא מפני הכרת מעלת האדון עליו לא מיראה ולא מתוחלת, והשם הנגזר מן הפעל הזה הוא תודה וענינו הכנעת עצמו לרצון אחרים"

(הכתב והקבלה, פרשת צו, ויקרא ז', י"ב)

